

Asia: VN/13298/2019

Lausuntopyyntö työryhmän välimietinnöstä yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työryhmän välimietintö yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamiseksi

Oikeusministeriö on pyytänyt muiden tahojen ohella valtiovarainministeriön lausuntoa otsikkoasiaan liittyen. Valtiovarainministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yleistä

Työryhmän välimietinnössä ehdotetuilla muutoksilla pantaisiin täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1023 (direktiivi uudelleenjärjestelystä ja maksukyvyttömydestä) yrityssaneerausta ja kaikkien maksukyvyttömyysmenettelyiden tehostamista koskevilta osin.

Hallituksen esityksen muotoon kirjoitetussa mietinnössä ehdotetaan, että yrityksen saneerauksesta annettuun lakiin luotaisiin uusi varhainen saneerausmenettely, joka täyttää direktiivin vaatimukset. Velallinen voisi hakeutua tähän menettelyyn, kun velallinen ei ole vielä maksukyvytön vaan vasta maksukyvyttömyyden uhkaama. Myös nykyinen yrityssaneerausmenettely pysyisi voimassa ja sitä kutsuttaisiin jatkossa perusmuotoiseksi saneerausmenettelyksi. Se voitaisiin edelleen aloittaa, jos velallinen on maksukyvytön tai tietty määrä velkojia puoltaa hakemusta. Perusmuotoiseen saneerausmenettelyyn tehtäisiin vastaavat muutokset kuin varhaiseen saneerausmenettelyyn siltä osin kuin muutosten katsotaan sujuvoittavan menettelyä. Lisäksi mietinnössä ehdotetaan muutamaa menettelyä sujuvoittavaa muutosta, jotka eivät johdu suoraan direktiivistä, mutta liittyvät kiinteästi direktiivin tavoitteisiin.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2022, mutta kuitenkin viimeistään maksukyvyttömyysdirektiivin täytäntöönpanon määräaikaan 17.7.2022 mennessä.

Vaikutukset

Valtiovarainministeriö pitää oikeusministeriön välimietinnössä tehtyä vaikutusarviota pääosin oikeana.

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin:

Esityksen yhtenä keskeisenä tavoitteena on velkajärjestelyyn pääsyn helpottaminen, mikä todennäköisesti johtaa talous- ja velkaneuvonnan asiakkaiden ja käräjäoikeuksiin toimitettavien velkajärjestelyhakemusten määrän maltilliseen kasvuun.

Kun yksityisten elinkeinon- ja ammatinharjoittajien velkajärjestely mahdollistettiin vuoden 2015 alussa, velkajärjestelyhakemusten määrä oli suurimmillaan pian uudistuksen voimaan tulon jälkeen. Hakemusmäärät kääntyivät kuitenkin laskuun ja pitkällä aikavälillä velkajärjestelyhakemusten määrä osoittautui uudistusta valmistellessa arvioitua määrää merkittävästi pienemmäksi.

Jos velallisen toimeentuloon tehtävät parannukset johtavat velkajärjestelyn suosion yleiseen kasvuun, muutoksella voi olla myös pitkäkestoisempaa vaikutusta velkajärjestelyhakemusten määrään.

Esityksen vaikutuksesta velkajärjestelyhakemusten määrään on vaikea arvioida tarkkaan myös siksi, että velkajärjestelyn kysyntä tulee todennäköisesti kasvamaan tästä esityksestä riippumatta koronavirusepidemian seurauksena. Hakemusten määrän ja niihin liittyvien viranomaisresurssien tarpeen arvioidaan kasvavan esityksestä johtuen, mutta määrän odotetaan jäävän maltilliseksi eikä esityksellä siten arvioida olevan vaikutusta esimerkiksi talous- ja velkaneuvonnan tai tuomioistuinten määrärahatarpeeseen.

Laajemmalla soveltamisalalla velkajärjestelyn piiriin pääsee sellaisia yrittäjiä, jotka olisivat aiemmin voineet hakeutua ainoastaan yrityssaneeraukseen, joka työllistää yleensä käräjäoikeuksia enemmän kuin velkajärjestelyt.

Velkajärjestelyvelallisen maksuvarassa huomioitavien elinkustannusten tason korottamisella arvioidaan olevan useita pienehköjä valtionaloudellisia vaikutuksia. Tasokorotuksen myötä sosiaalietuuksiin turvautumisen tarve voi velallistalouksissa pienentyä. Myös velkojien tarve periä velkajärjestelysaataviaan ulosottoteitse voi vähentyä.

Esityksessä ehdotetut muutokset olisivat viranomaisresurssien allokoinnin kannalta myönteisiä, koska joustavampaan ja yksinkertaisempaan menettelyyn tarvittaisiin vähemmän viranomaisresursseja.

Velkajärjestelyn nopeuttamisella, voidaan arvioida olevan myös välillisiä valtionaloudelle myönteisiä vaikutuksia muun muassa yrittäjyyteen, työllisyyteen ja verotuloihin

Esityksen ei lähtökohtaisesti arvioida lisäävän määrärahojen tarvetta. Mahdollisista lisäresursseista päätetään julkisen talouden suunnitelmia ja valtion talousarvioita koskevissa päätöksentekoprosesseissa.

Esitetyistä muutoksista viranomaistoiminnalle aiheutuvia vaikutuksia ja niiden kustannuksia tulee mahdollisuuksien mukaan täsmentää esityksen jatkovalmistelussa. Kustannukset on katettava julkisen talouden suunnitelmien ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen ja henkilötyövuosimäärien puitteissa.

Muutosehdotuksia

Valtiovarainministeriöllä ei ole välimietintöön huomautettavaa.

Allekirjoitettu lausunto on saatavilla Vahvan asianumerolla VN/13298/2019.

Paasikallio Kasper
Valtiovarainministeriö